

Biuro Spraw Wewnętrznych Policji

Informacja o działalności Biura Spraw Wewnętrznych Policji w 2020 roku

Wstęp

Przedstawiony w niniejszej „Informacji...” statystyczny obraz przestępczości związanej z funkcjonowaniem Policji, opracowany został na podstawie danych własnych, czyli odnoszących się do postępowań karnych, które wszczęto w oparciu o materiały przekazane prokuratorowi przez BSWP, lub w których funkcjonariusze Biura wykonywali powierzone czynności śledztwa prokuratorskiego. Nie uwzględnia on natomiast pewnej liczby spraw, w których Prokuratura wszczęła i prowadziła postępowanie bez udziału BSWP.

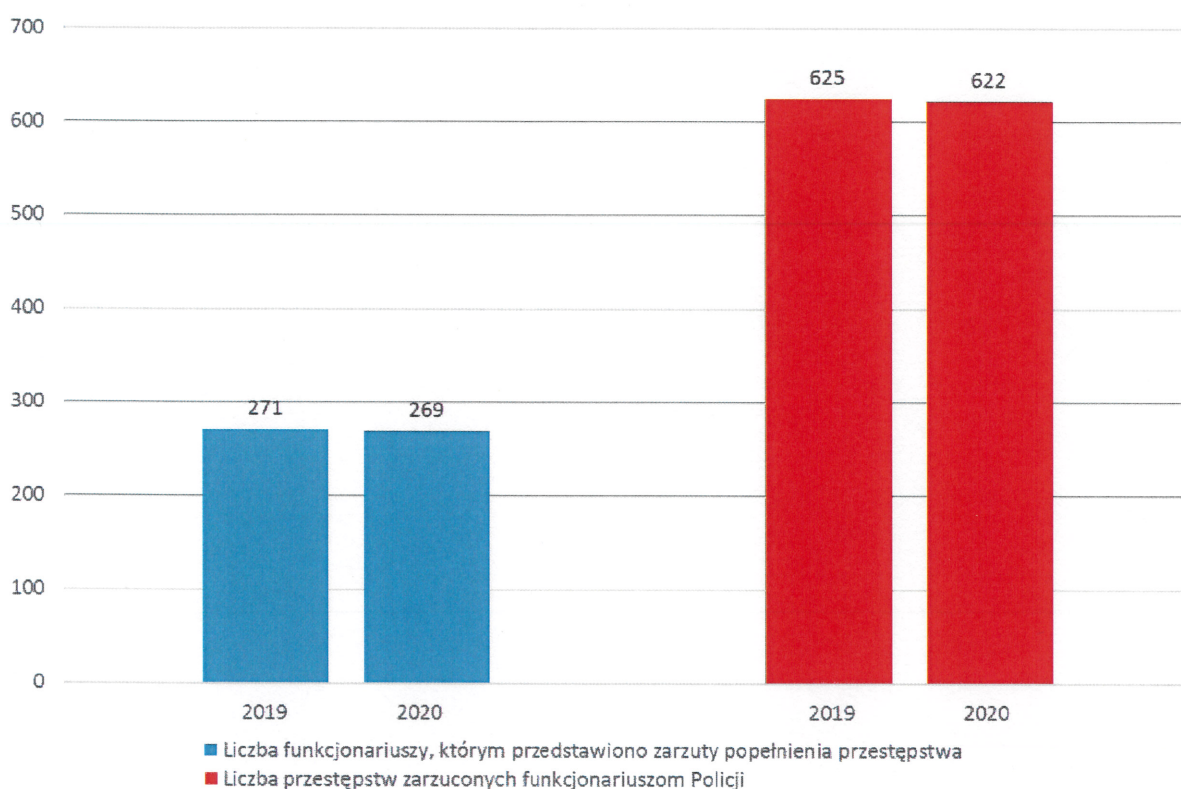
Przy charakteryzowaniu podstawowych zagrożeń przestępczością z udziałem policjantów uwzględniono obszary funkcjonowania Policji generujące zagrożenia, zarówno te „rzeczywiste” - wyrażające się co roku znaczną liczbą popełnionych przestępstw (takie jak korupcja przy kontroli ruchu drogowego czy ujawnianie informacji i materiałów służbowych), jak też niektóre przestępcze zachowania policjantów/pracowników w służbie/pracy i poza nią, które, choć w skali roku występują stosunkowo nielicznie, to każdy zaistniały przypadek wpływa negatywnie na sprawność funkcjonowania Policji, jak również na jej wizerunek i poziom społecznego zaufania do Policji (jak udział policjantów przestępczości narkotykowej).

I. Analiza stanu zagrożenia przestępczością w środowisku policyjnym w 2020 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim - w oparciu o dane Biura Spraw Wewnętrznych Policji.

W niniejszym rozdziale „Informacji...” zaprezentowano obraz statystyczny przestępczości w Policji, a także niektórych przestępstw na szkodę Policji, opracowany na podstawie danych zgromadzonych przez BSWP, odnoszących się do efektów postępowań karnych:

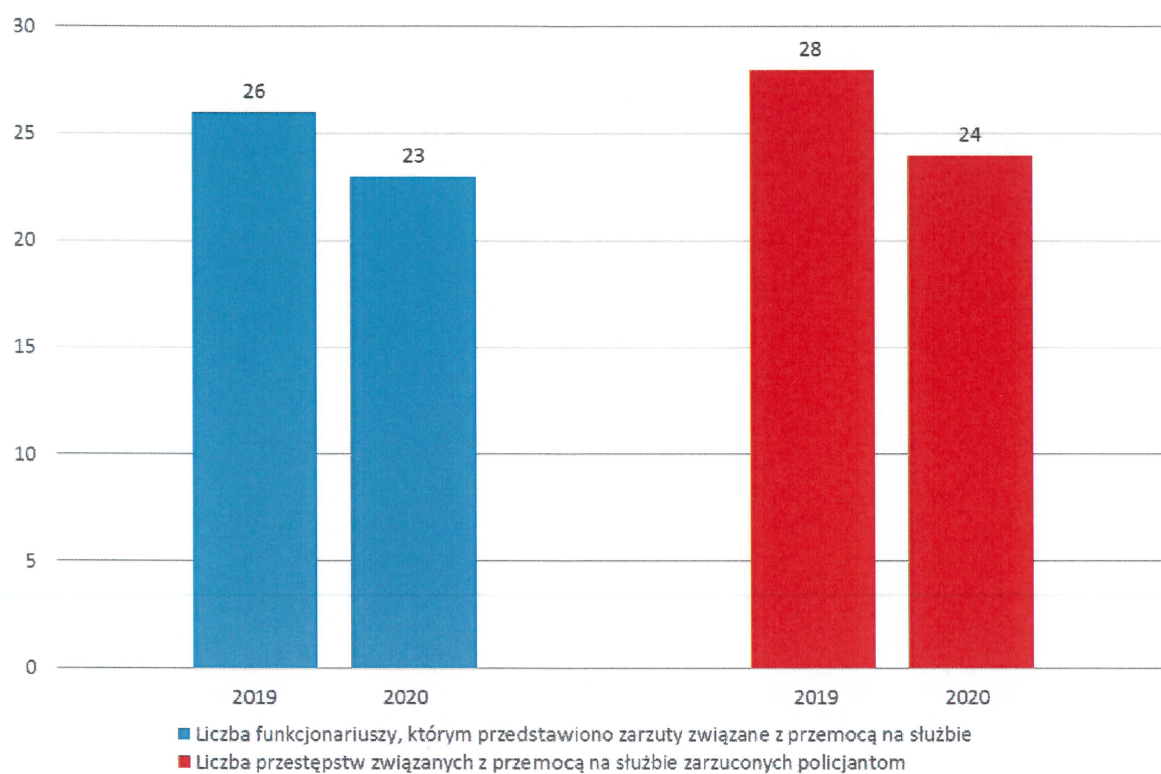
- wszczętych na podstawie materiałów przekazanych prokuratorowi przez BSWP,
- śledztw prokuratorskich, w których funkcjonariusze BSWP wykonywali powierzone czynności.

I.1. Przestępczość funkcjonariuszy Policji w służbie i poza służbą w latach 2019 i 2020.

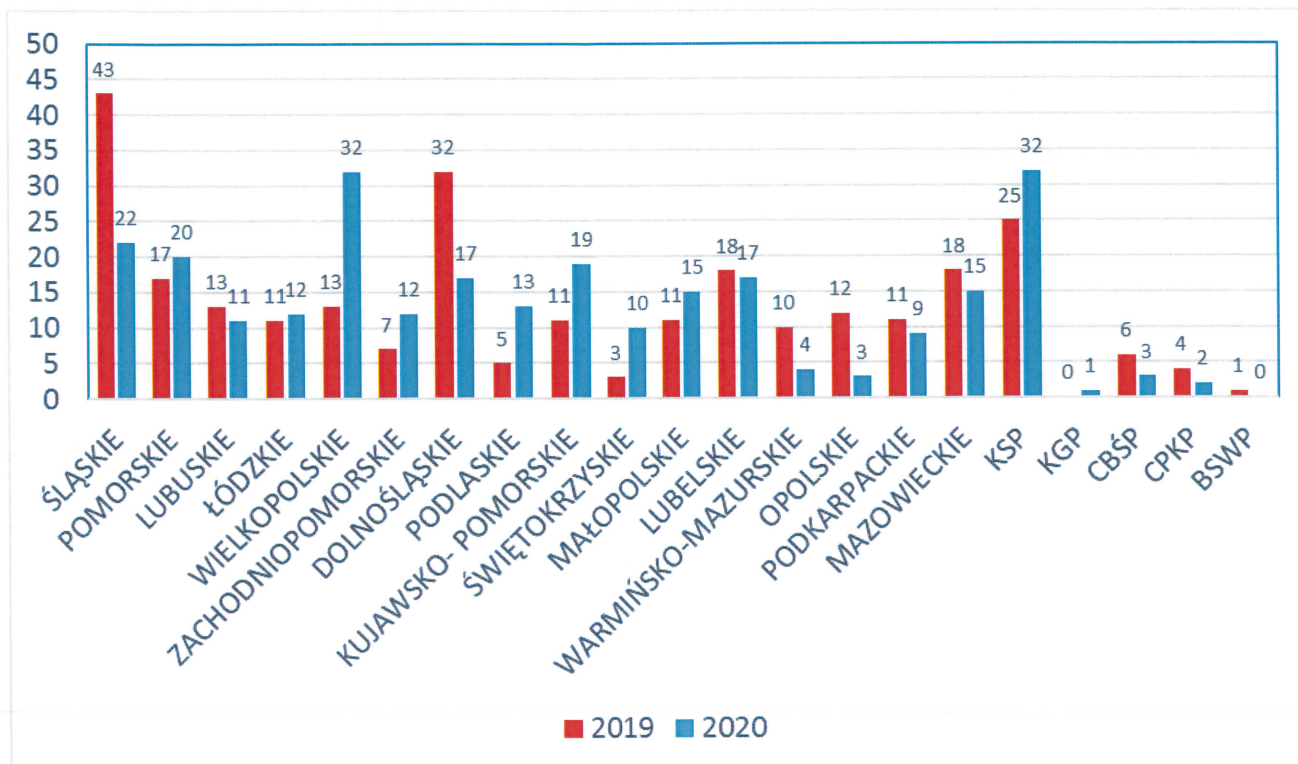
W 2020 r. 269 policjantom przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw – czyli 2 policjantom mniej niż 2019 r. Funkcjonariuszom tym zarzucono w 2020 r. popełnienie 622 przestępstw, tj. o 3 czyny mniej, niż w 2019 r.

I.2. Dane dotyczące funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy w służbie w latach 2019 i 2020.

W 2020 r. 23 funkcjonariuszom Policji przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy na służbie. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta zmalała o 3. W analizowanym okresie policjantom łącznie zarzucono popełnienie 24 przestępstw związanych ze stosowaniem przemocy na służbie tj. o 4 zarzuty mniej niż w roku 2019.

I.3. Dane dotyczące liczby funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw w latach 2019 i 2020 – w podziale na województwa oraz wg właściwości jednostek.

W 2020 r. największą liczbę funkcjonariuszy, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw odnotowano w województwie wielkopolskim (32) oraz w Komendzie Stołecznej Policji (32). Największy spadek tej liczby odnotowano w garnizonach: śląskim (z 43 na 22) i dolnośląskim (z 32 na 17).

I.4. Liczba przestępstw zarzuconych funkcjonariuszom Policji w 2020 r. w porównaniu z rokiem poprzednim w wybranych kategoriach przestępstw

W 2020 r. największa liczba zarzutów przedstawionych funkcjonariuszom Policji dotyczyła przestępstw przeciwko działalności instytucji państwowych i samorządowych. Ukształtowała się ona na poziomie **317** zarzutów i wzrosła w stosunku do 2019 r. o **72**. W tej kategorii przestępstw większość stanowią czyny o charakterze korupcyjnym (art. 228 – 230 oraz 231§2 Kodeksu karnego).

Drugą kategorią przestępstw pod względem ilości zarzutów przedstawionych funkcjonariuszom Policji dotyczyła czynów zabronionych popełnionych przeciwko ochronie informacji. W 2020 r. przedstawiono **57** zarzutów za przestępstwa przeciwko ochronie informacji. W stosunku do 2019 r. odnotowano wzrost o **23**. W przypadku tej kategorii przestępstw należy pamiętać, że liczba ta nie odzwierciedla rzeczywistego poziomu zagrożenia w obszarze korzystania z zasobów informacji Policji oraz postępowania z materiałami, którymi dysponuje Policja. Zachowania przestępcze w tym obszarze kwalifikowane są także z innych artykułów Kodeksu karnego, a ich łączna liczba okazała się znacznie wyższa.

Trzecią kategorią przestępstw wymagającą szczególnej uwagi, w związku z popełnieniem których zarzuty w 2020 r. przedstawiano funkcjonariuszom Policji dotyczyła czynów spenalizowanych w ustawach szczególnych, w tym w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. W 2020 r. przedstawionych zostało **41** zarzutów za popełnienie tego typu przestępstw. Liczba ta była mniejsza o **13** od odnotowanej w 2019 r.

Podsumowując kwestię dotyczącą liczby wszystkich przestępstw zarzuconych funkcjonariuszom Policji w latach 2019 i 2020 należy stwierdzić, że utrzymała się ona na niemal identycznym poziomie (2019 r. – **625** przestępstw, 2020 r. – **622** przestępstw).

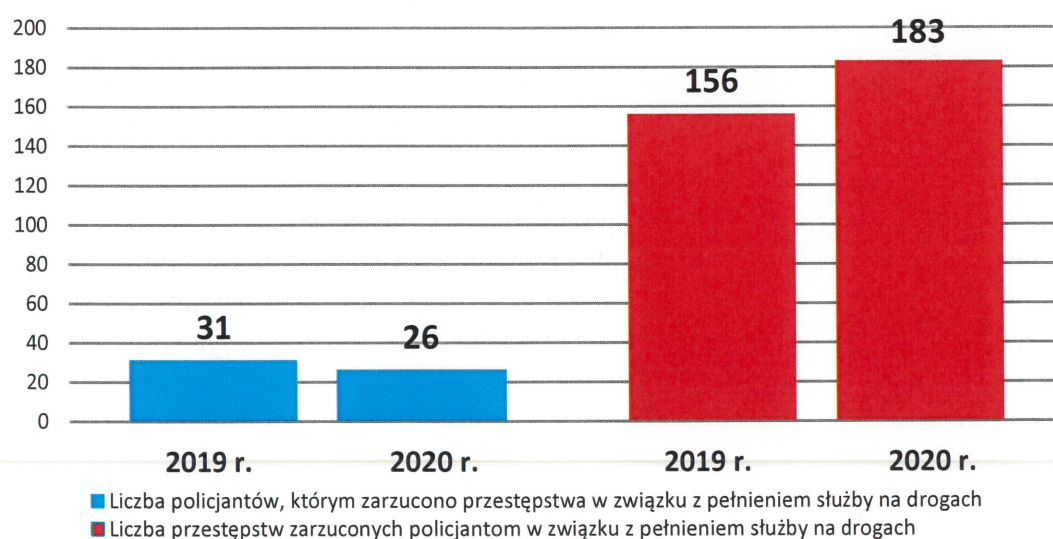
I.5. Korupcja i inne przestępstwa w obszarze zagrożeń związanym z pełnieniem służby na drogach.

Wykonywanie przez funkcjonariuszy Policji czynności związanych z kontrolą ruchu drogowego i obsługą zdarzeń drogowych jest jednym z obszarów funkcjonowania Policji, gdzie nadal dochodzi do popełniania znacznej ilości przestępstw.

Najczęstsze działania policjantów jako sprawców przestępstw w tym obszarze, polegają na:

- przyjmowaniu korzyści majątkowych/osobistych (lub ich obietnicy) od uczestników ruchu drogowego, w zamian za odstąpienie od czynności służbowych lub za zmianę kwalifikacji czynu
- fałszowaniu, poświadczaniu nieprawdy w dokumentacji służbowej, dotyczącej zdarzeń drogowych,
- współdziałaniu z osobami i podmiotami w celu wyłudzenia odszkodowań komunikacyjnych.

Dane dotyczące funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw w związku z pełnieniem służby na drogach w 2020 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim

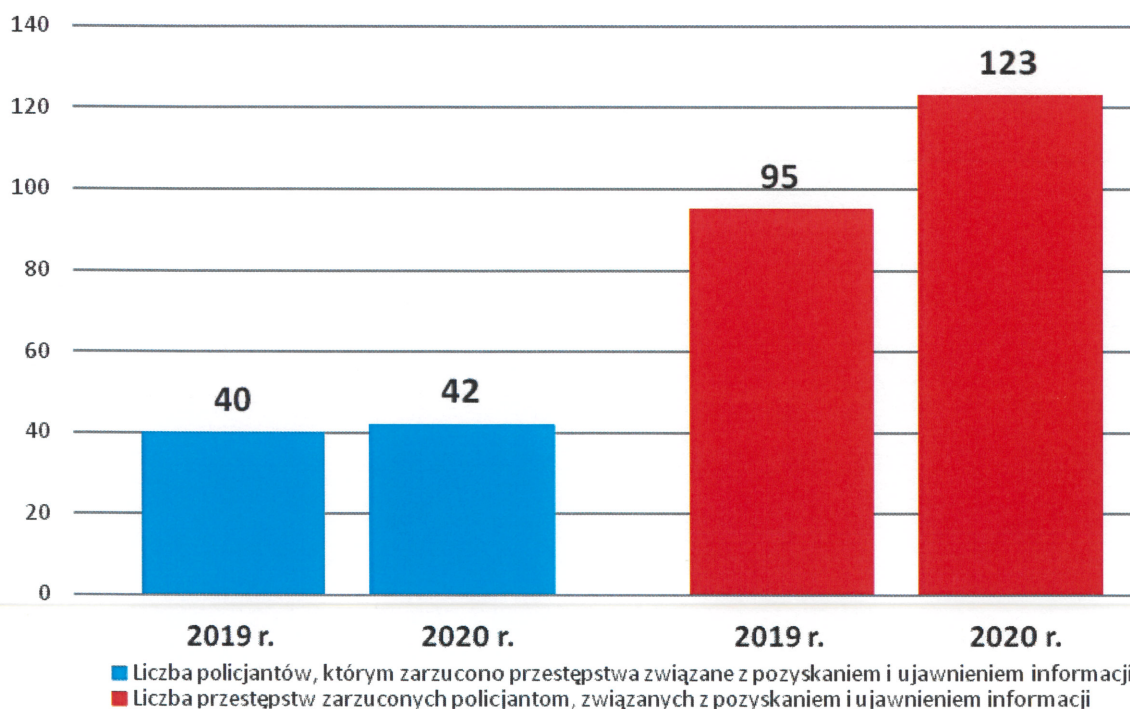
W 2020 r. **26** funkcjonariuszom Policji przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstw związanych z pełnieniem służby na drogach. W 2019 r. zarzuty dotyczące przedmiotowej kategorii

przestępstw ogłoszono **31** policjantom. Łącznie w 2020 r. prokuratury przedstawiły **183** zarzuty popełnienia przestępstw w związku z kontrolą ruchu drogowego i obsługą zdarzeń drogowych. Liczba ta wzrosła w odniesieniu do roku 2019 o **27** zarzutów.

I.6. Ujawnianie informacji stanowiących tajemnicę służbową osobom nieuprawnionym.

Przestępstwa przeciwko ochronie informacji, polegające na ujawnieniu przez funkcjonariusza Policji osobie nieuprawnionej informacji, którą uzyskał w związku z wykonywaniem czynności służbowych, w tym także niejawnej, stanowią samoistne przestępstwa, a często towarzyszą różnym przejawom przestępczości w środowisku policyjnym i przybierają różne formy. Jest to zarówno ujawnianie przypadkowym osobom „sensacyjnych” szczegółów z prowadzonych spraw, ujawnianie i sprzedaż informacji dziennikarzom, detektywom, firmom zajmującym się autoholowaniem i pośrednikom ubezpieczeniowym, jak też np. celowe ostrzeżenie środowiska przestępczego przed planowanymi działaniami Policji. Ponadto w 2020 r. odnotowano w tym obszarze zagrożenia szeregu zdarzeń polegających na upublicznianiu przez policjantów w mediach materiałów audio-video, dokumentów służbowych, a także zarejestrowanych własnych zachowań podczas służby.

Dane dotyczące funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty związane z pozyskaniem lub ujawnieniem informacji i materiałów służbowych w 2020 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim

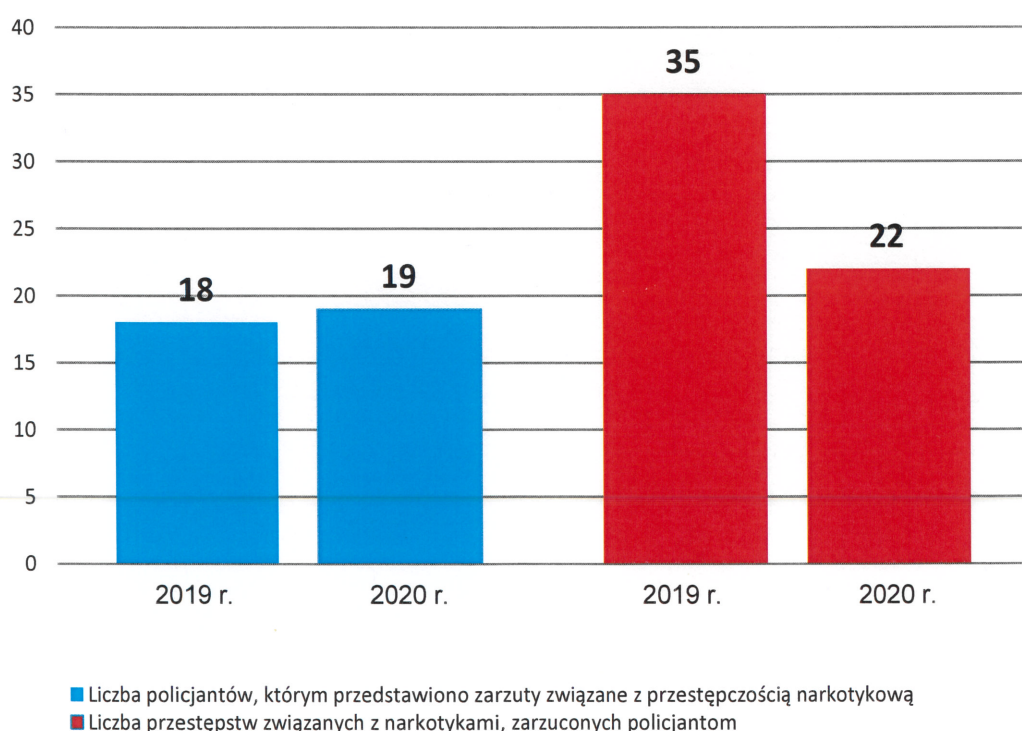
W 2020 r. **42** funkcjonariuszom Policji przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstwa związanego z pozyskaniem i ujawnieniem informacji albo materiałów służbowych, to jest o **2** funkcjonariuszy więcej niż w roku 2019. Policjantom tym przedstawiono w 2020 r. łącznie **123** zarzuty popełnienia tego typu przestępstwa. Liczba ta zwiększyła się w stosunku do roku 2019 o **28** zarzutów.

Jak wynika z przedstawionych informacji, działania funkcjonariuszy BSWP w 2020 r. ukierunkowane na tego typu przestępstwa pozwoliły na uzyskanie efektów procesowych na poziomie wyższym od uzyskanego w roku 2019.

Ujawniane przypadki dotyczą zarówno celowego przekazywania informacji przez skorumpowanych funkcjonariuszy, jak również sytuacji, wynikłych z niedostatecznego przestrzegania przepisów o ochronie informacji albo ze zwykłej nieostrożności funkcjonariuszy (a także pracowników Policji) w kontaktach ze środowiskiem pozapolicyjnym, czy też wręcz nieodpowiedzialnych zachowań, polegających na upublicznianiu materiałów, w tym dokumentów służbowych, w mediach. Z tego względu obowiązki ciążące na policjantach w zakresie ochrony informacji są im przypominane przez funkcjonariuszy BSWP podczas spotkań i szkoleń profilaktycznych w jednostkach i szkołach Policji.

I.7. Udział policjantów w przestępczości narkotykowej.

Dane dotyczące funkcjonariuszy Policji, którym przedstawiono zarzuty popełnienia czynów związanych z przestępczością narkotykową w 2020 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim

W 2020 r. **19** funkcjonariuszom Policji przedstawiono **22** zarzuty popełnienia przestępstw spenalizowanych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. W 2019 r. w obszarze przestępczości narkotykowej prokuratury przedstawiły **35** zarzutów **18** policjantom.

II. Zaangażowanie Biura Spraw Wewnętrznych Policji w działania profilaktyczne w 2020 roku.

W celu realizacji zadań określonych w art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji, w zakresie zapobiegania, rozpoznawania i zwalczania przestępczości policjantów i pracowników Policji oraz przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu popełnianych na szkodę Policji, określonych w art. 296-306 Kodeksu karnego, funkcjonariusze BSWP:

- prowadzili zajęcia profilaktyczne dla słuchaczy szkół Policji - w szczególności skierowane do uczestników szkolenia zawodowego podstawowego,
- odbywali spotkania z kadrą kierowniczą jednostek organizacyjnych Policji oraz prowadzili spotkania i szkolenia dla policjantów i pracowników tych jednostek (w tym w ramach lokalnego doskonalenia zawodowego).

Działania profilaktyczne BSWP w środowisku policyjnym w 2020 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim

	2019 r.	2020 r.
Szkolenia dla słuchaczy szkół Policji	67	20
Spotkania z kadrą kierowniczą oraz szkolenia dla policjantów i pracowników jednostek organizacyjnych Policji	566	235

Z uwagi na wprowadzenie na terenie RP w dniu 20 marca 2020 r. stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 w znacznym stopniu została ograniczona liczba szkoleń dla słuchaczy szkół Policji oraz dla policjantów i pracowników jednostek organizacyjnych Policji. Efektem tego jest zmniejszenie się liczby zajęć profilaktycznych prowadzonych w przedmiotowym zakresie przez funkcjonariuszy BSWP w poszczególnych garnizonach Policji.

III. Priorytetowe kierunki działań BSWP oraz podejmowane inicjatywy na rzecz Policji.

Działania Biura Spraw Wewnętrznych Policji w 2021 roku ukierunkowane będą na rozpoznawanie, zapobieganie i zwalczanie przestępczości policjantów i pracowników Policji.

Na podstawie analizy zagrożenia przestępczością dotyczącą Policji, za priorytetowe kierunki działań, realizowanych przez BSWP, należy uznać:

- działania w obszarze kontroli ruchu drogowego,
- działania na rzecz bezpieczeństwa informacji w Policji,
- działania w celu eliminowania zagrożeń, związanych z nielegalnym obrotem i zażywaniem narkotyków przez osoby ze środowiska policyjnego.

III. 1. Działania w obszarze kontroli ruchu drogowego

W 2020 r. działaniom rozpoznawczym i reaktywnym w tym obszarze towarzyszyła profilaktyka adresowana do policjantów pełniących służbę na drodze, ich przełożonych oraz samych uczestników ruchu drogowego. Biuro kontynuowało w ten sposób wdrażanie w Policji wypracowanych na podstawie m.in. wniosków z corocznych analiz zagrożeń - kierunków działań, mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw (ze szczególnym uwzględnieniem przestępstw o charakterze korupcyjnym), tj.:

- wzmacnianie nadzoru służbowego wobec policjantów pełniących służbę na drogach,
- edukacja policjantów w zakresie prawidłowego wykonywania i dokumentowania czynności służbowych w obszarze kontroli ruchu drogowego i obsługi zdarzeń,
- podejmowanie przedsięwzięć profilaktycznych, skierowanych zarówno do policjantów jak również do obywateli a w szczególności kontynuowanie spotkań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania korupcji we wszystkich komórkach ds. ruchu drogowego i prewencji.

III. 2. Działania na rzecz bezpieczeństwa informacji

Analiza zagrożenia ujawnianiem informacji służbowych wskazuje, że dotyczy ono zarówno zawartej w konkretnych sprawach wiedzy na temat zgromadzonego materiału i zamiarów Policji, jak też danych zawartych w policyjnych systemach informatycznych, a także innych np. telekomunikacyjnych. Policjanci i pracownicy Policji posiadający dostęp do tych zasobów są potencjalnie zagrożeni presją osób zabiegających o ujawnienie określonych danych. Jak już wskazano w szczegółowej charakterystyce tego obszaru - nie tylko osób ze środowiska przestępczego, ale także biur detektywistycznych, kancelarii prawnych, firm

ubezpieczeniowych, mediów. Przede wszystkim do tych policjantów i pracowników Policji kierowane są propozycje ujawnienia informacji, w zamian za różnego rodzaju korzyści. Ze spraw udostępniana jest głównie wiedza o prowadzonych czynnościach policyjnych oraz osobach objętych działaniami operacyjnymi i czynnościami procesowymi, a z policyjnych i pozapolicyjnych baz danych wszelkiego rodzaju zawarte tam dane i inne informacje. Zauważyć należy, że w celu monitorowania zagrożenia w tym obszarze kontynuowano weryfikację zasadności dokonywania przez policjantów i pracowników Policji sprawdzeń w odniesieniu do określonej kadry kierowniczej Policji. Kilkuletnia już praktyka prowadzenia tego rodzaju weryfikacji, potwierdza jej słuszność, ponieważ w szeregu przypadkach ujawniono brak uzasadnienia dokonania sprawdzeń potrzebami służby, co skutkowało określonymi konsekwencjami służbowymi.

III.3. Działania w celu eliminowania zagrożeń, związanych z nielegalnym obrotem i zażywaniem narkotyków przez osoby ze środowiska policyjnego.

Ze względu na świadomość, jak poważne i wielowymiarowe zagrożenie stwarza angażowanie się policjantów i pracowników Policji w nielegalny obrót środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi, a także zażywanie przez nich takich środków czy substancji, w 2020 r. kontynuowano zarówno rozpoznawanie i reagowanie na przejawy tego zagrożenia, jak też przeciwdziałanie jego występowaniu. Problematyka dotycząca niebezpieczeństw i bardzo poważnych skutków, jakie niesie to zagrożenie dla policjanta/pracownika Policji, ale także dla jego otoczenia, stanowi stały element spotkań i szkoleń profilaktycznych, prowadzonych przez funkcjonariuszy BSWP w jednostkach organizacyjnych i szkołach Policji. Wysoka szkodliwość zagrożenia ilustrowana jest przykładami z praktyki BSWP, które wskazują nie tylko konsekwencje karne i służbowe, ponoszone w takich przypadkach przez osoby ze środowiska policyjnego, ale także skutki w postaci destrukcji życia rodzinnego, stanu zdrowia itp. Jednocześnie przy takich okazjach przypomniany jest obowiązek szybkiego zareagowania przez samo otoczenie służbowe policjanta, czy pracownika, na zauważone symptomy zażywania narkotyków, zainteresowanie ich pozyskaniem, czy utrzymywanie pozasłużbowych kontaktów ze środowiskiem „narkotykowym”, jak również podkreślane jako negatywne skutki lekceważenia, czy nawet tolerowania tego rodzaju symptomów.

Oprócz oczywistej kontynuacji zamierzeń, w 2021 roku Biuro Spraw Wewnętrznych Policji będzie również realizowało zadania, których celem jest neutralizacja zidentyfikowanych zagrożeń. Najistotniejszym elementem tego rodzaju przedsięwzięć będą szeroko pojęte działania profilaktyczne. Podstawową ich formą będzie uczestnictwo w odprawach i spotkaniach z udziałem kadry kierowniczej garnizonów oraz prowadzenie szkoleń dla funkcjonariuszy (w tym nowo wstępujących do Policji) i pracowników Policji.

IV. Podsumowanie

W 2020 r. Biuro Spraw Wewnętrznych Policji zrealizowało ustawowe zadania, a uzyskane efekty, zarówno w wymiarze procesowym jak i w obszarze pracy operacyjnej, utrzymały się na poziomie zbliżonym do osiągniętych w roku 2019. Należy w tym miejscu dodać, że porównanie przedmiotowych efektów działalności Biura Spraw Wewnętrznych Policji nie będzie obiektywne. Rok 2020 był rokiem obostrzeń i ograniczeń spowodowanych wprowadzonym stanem epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Dotknęły one także Policji. W związku z powyższym czynności wykrywcze prowadzone przez funkcjonariuszy BSWP zostały w znacznym stopniu ograniczone.

Pomimo tego osiągnięte wyniki wskazują na poziom zagrożenia przestępczością w środowisku policyjnym zbliżony do stwierdzonego w roku 2019. W analizowanym okresie aktualne pozostały także zidentyfikowane w 2019 r. obszary zagrożeń przestępczością w Policji, tj. korupcja w związku z pełnieniem służby „na drodze”, ujawnianie informacji służbowej i przestępstwa narkotykowe. Z uwagi na ich specyfikę, wyznaczają one dla Biura Spraw Wewnętrznych Policji kierunki działań rozpoznawczych, profilaktycznych i wykrywczych, które wymagają kontynuacji i intensyfikacji w bieżącym roku.